

»SLOVENEK« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240.—
za pol leta 120.—
za štiri leta 60.—
za en mesec 20.—
Za izozemstvo odelotno K 40.—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 40.—
za izozemstvo 55.—

SLOVENEK

==== Inzerati: ====
Enostolpna podtisk (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po K 6.—
poslana itd. po K 8.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.—
Izbija vsak dan izzemljeno ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; netrunkirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 650 na naročnika in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Dve struji.

Gorica, 5. julija.

»Slovenski narod« je prinesel članek, v katerem berem v začudenje obsodbo Ščekovega govora v parlamentu. Članek se imenuje »Dve struji« in ima tendenco že v naslovu; to tendenco hoče dokazati v koncu članka, potem ko navede v glavnem vsebino obeh govorov in pravi, da Wilfana še sedaj zmerjajo, psujejo in kličejo na njega biriče in ječe, mejtem ko je Šček pri Italijanih najbolje zapisan skoro pri vseh italijanskih listih. Članek ne veruje, da bi Ščekova oljna vejica miru pri Italijanih kaj pomagala, zato želi enotnosti v delovanju jugoslovanskega zastopstva v Rimu ne pa dveh struj. Če trije izrečejo jugoslov. vladi nezaupnico, jo mora tudi četrti. Wilfanova trdnost mora dati uspehe, sanjava poezija o človečnosti pa utrgati Jugoslovenom ob Adriji bodočnost.

Prvič: Med celotnim govorom dr. Wilfana in med prvotnim ekscerptom, ki so ga prinesli laški listi, je velika razlika: govor ni bil slab, prva poročila pa so naredila daleko neugodnejši utis. Iztotako je bilo tudi prvo poročilo o Ščekovem govoru vse bolj »oljni vejici« podobno, kakor če preberete cel govor.

Drugič: Wilfan je v svojem govoru obsodil italijanski režim v naših krajih. Govoril je naravnost, odkrito, Italijani so občutili to kot žaljenje, zato se je obrnila cela reka ogorčenja proti njemu. Posl. Šček je istotako obsodil režim v naših krajih, toda bolj previdno, nato pa jim serviral počasi likcijo za lekcijo, celo hujše stvari kot pa Wilfan, nepostavnost, potem mučenje v ječah, istrske grozovitosti. Ko je postala situacija zanj nevarna, je povlekel iz žepa živje italijanske dokaze in jih nazadnje dal Giolittiju, da jih je bral. Dosegel je, da so ga poslušali, celo fašisti so se pri njem naploskali, pravi »Ordine nuovo«. Laški listi ga ne hvalijo močno, nekateri so ga dobro pogodili, »Lavoratore socialista« ga imenuje prebrisanega duhovnika, »Ordine nuovo« pa ga imenuje bolj nevarnega kot Wilfana.

V čem tedaj obstojata dve struji? Italijanski listi sami jih ne vidijo. Morda obstojata tisti dve struji kje doma, v kavarnah in pisarnah čez mejo, če je bil članek sploh tu napisan, v naše liste pa ne napišejo niti pike? Naše preprosto ljudstvo je dobro razumelo pomen obeh govorov in ve, da je dobro, da je Wilfan nastopil ognjevit, da vsak mali narod, ki se nahaja v podobnem položaju, je nujno, da je ognjevit. Dobro pa je tudi, da je Šček nastopil tako kot je nastopil, da se enako orožje pobija z enakim orožjem — in če se je pokazal kot poznavatelj italijanskega psihe, to še ni greh. V bistvu sta govorila isto: tolmačila sta želje svojih volilcev, le taktika je različna in taktike poslanecem ne moremo predpisovati, le da dosežejo svoj namen.

Slišali smo že tudi, da se ustvarja javno mnenje izven okolišča Ščekovih volilcev in se išče struj. Tega ne verjamejo. Toda če je res, morajo govoriti volilci, ljudstvo, to pa noče strank: vsa dežela je enih misli v tem oziru. Pometlo bo prvo s tistimi, ki stranke uvajajo.

Vprašamo se tudi, ali imamo svoje vodilne liste na Primorskem ali v Ljubljani? Ali ne bero Italijani ljubljanskih listov? Vsa kočljiva vprašanja, če sploh so, naj se rešijo doma, poročila v svet naj bodo informativna, ker se tudi mi ne vtikamo v ondotne strankarske razmere. No, saj pri nas strank sploh ni, razen v kavarnah, in še obstojajo, morda samo v hvalisanju ene in diskreditiranju druge osebe.

Razpust društva „Nordmark“.

Praga, 6. julija. (Izv.) Ministrstvo za notranje zadeve je razpustilo pangermansko društvo »Nordmark« s sedežem v Tropavi in vse podružnice. Društvo sicer ni bilo politično, a je vendar v veliki meri vršilo protidržavno agitacijo in podpiralo nemško iredento.

Stališče Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 6. julija. Jugoslovanski klub je ob priliki, ko je zapustil ustavotvorno skupščino, izdal proglas na narod, v katerem je izjavil, da bo nadaljeval borbo proti sedanjemu režimu in proti onim določbam ustave, ki ne odgovarjajo programu ljudske stranke, z vsemi legalnimi sredstvi, dokler ne doseže popolne revizije sedanje ustave. Ker pa bi utegnile sedanje vladne stranke z ozirom na obstoječe ustavne določbe svoj položaj izkoriščati

pri ustvarjanju zakonov v zakonodajnem odboru proti Hrvatom in Slovcem, smatra Jugoslovanski klub, da vlada ne sme ostati brez kontrole. Zato je sklenil sodelovati v zakonodajnem odboru in je v to svrhu tudi položil predpisano prisego, ampak s pridržkom, da zahteva vseeno revizijo vseh onih členov sedanje ustave, s katerimi se ne strinja. Isto stališče so zavzele tudi ostale opozicijske skupine, ki so proti centralistični ustavi.

Ivan Hribar — kraljevski namestnik v Ljubljani.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Vprašanje imenovanj kraljevskih namestnikov za prečanske pokrajine še ni rešeno za vse pokrajine, ker je Pašić lahko obolel. Odločeno je le, da bo imenovan za Kranjsko okrožje g. Ivan Hribar, dosedanji poslanik kraljevine SHS v Pragi. — Kot kandidata za namestniško mesto v Zagrebu se imenujeta v prvi vrsti dr. Angjelinovič in Juraj Demetrovič. Ker pa izgleda, da obadva polagata večjo važnost na to, da obdržita svoje mandate, ker

jih smatrata za sigurnejše, kakor da vstopita v državno službo, podpirajo radikalci kandidaturu bivšega bana Mihaloviča. Poleg njega se imenujeta še kot kandidata dr. Bošnjak in dr. Gavrančić, veliki župan v Virovitici.

Belgrad, 6. jul. Ker bo poslanik Ivan Hribar imenovan za kraljevega namestnika v Ljubljani, bo postal poslanik v Pragi dr. Bogumil Vošnjak.

Preiskava proti komunistom — poslanec Trebinjac aretiran.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Nadaljni potek preiskave proti komunistom ni prinesel nikakih senzacij ali pomembnih novih odkritij. Danes je policija zaprla kot čet-

tega soudeleženca pri atentatu še poslanca Trebinjca, in sicer na zahtevo pravosodnega ministra.

Pod vplivom preiskave proti komunistom.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Dogodki zadnjih dni silno vplivajo na belgrajsko javnost. To razpoloženje hoče izrabiti vlada v svoje namene in poskuša s pomočjo nje-

udanega časopisja opravičevati svoj absolutistični režim. Veliko vprašanje pa je, če bo v tem prizadevanju uspeła, ko se bo podelila vznemirjenost med prebivalstvom.

Zemljoradniki popuščajo.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Vsled vznemirljivih dogodkov, ki so se odigrali zadnje dni v Belgradu, se je pojavila v klubu zemljoradnikov nova struja, ki živo oponira poslancem Avramoviću, Popoviću

in Laziću ter zahteva revizijo dosedanjega radikalnega programa zemljoradnikov v socialnem oziru. Opozicija se zavzema za milejši ton.

Obnovitev pogajanj za Reko in Baroš.

Rim, 6. julija. (Izv.) V ospredju politične diskusije stoji vprašanje, kakšno stališče bo zavzela nova vlada z ozirom na izvršitev rapal. pogodbe, ki je bila povod padcu Giolittijevega kabineta. Zanimiva je izjava novega ministra za zunanje zadeve markija Della Torreta nasproti dopisniku »Matina«, da se njegova politika v tem vprašanju ne bo razločevala veliko od one grofa Sforze. Obravnavajoč to vprašanje izjavlja agencija Volta, da je rapalska pogodba izvršeno dejstvo, ki se ne more enostavno spremeniti s spremembo voditelja zunan. politike. »Stoji pa, da se je v Rapallu sklenila tudi konvencija, s katero se je luka Baroš pripoznala Jugoslaviji in naj si je tudi ta konvencija ostala tajna, ni nič manj gotovo, da bi nova pogodba z drugim kompariscentom mogla preprečiti njeno izvršitev ali pa modificirati njeno dalekosežnost. Znano je, da

je vsled tega grof Sforza začel pogajanja z jugoslovansko vlado za skupno upravo reškega in baroškega pristanišča in mi trdimo ne glede na razne izjave z jugoslovanske strani, da se je v resnici sklenil preliminarni sporazum, ki predvideva konvencijo glede Reke. Ker rok za podpis tega sporazuma v najkrajšem času poteče, bo nova vlad takoj začela nova pogajanja, da se to delikatno vprašanje enkrat za vselej reši.« Zdržena nacionalistična desnica je sklenila, da glede Reke ne odneha, a vlada ima za seboj socialistično in ljudsko stranko.

Belgrad, 6. jul. Včeraj je odpotoval v Trst pomočnik generalne direkcije za promet Deroko, da se pogaja z Italijani radi vpostavitve prometa med Reko in Bakrom odnosno Zagrebom.

Irsko vprašanje v odločilnem štadiju.

Kakor znano, je Lloyd George pozval vodjo irske neodvisnostne stranke De Valero, naj se začne pogajanja, kako bi se irsko vprašanje definitivno rešilo. Do sedaj se ni glede tega še nič ukrenilo, ker se vodja irskih unionistov, sir Craig, ki zastopa interese protestantov v Ulstru, severni Irski, noče pogajati. 5. t. m., to je včeraj, se je vršila konferenca unionistov, ki bo zavzela svoje stališče. Šele potem se bo videlo, ali se da »stališče« pristašev neodvisne irske republike združiti s stališčem anglofilskih unionistov. Šele potem se bo mogel vršiti sestanek med De Valero in Lloyd Georgeom, od katerega je končno največ odvisno. Sinfajnovci odkrito žele, da bi prišlo

do sporazuma z Anglijo. Medtem se pa teroristična akcija po Irski nadaljuje.

London, 6. jul. (Izv.) V Dublinu se vrši konferenca med voditeljem irske republike De Valera in štirimi predstavitelji irskih angleških unionistov glede sporazuma neodvisnosti Irske. De Valera je bil predmet navdušenih ovacij. Po vseh cerkvah se molilo za srečen izid konference, za katero si je veliko prizadeval tudi predsednik južnoafriške republike general Smuts, ki se mu di v tajni misiji v Dublinu. Oficielni komuniste o konferenci pravi, da so se dosegli delni sporazumi in se bode konferenca nadaljevala jutri. De Valera se bo sestal z Lloyd Georgeom.

Rešimo mladino!

Vojna in njene posledice so mladino ponekod zelo pokvarile. Ljubljanska mladina je bila pred vojno v moralnem oziru v primeru z drugimi večjimi mesti prav dobra. Danes pa ni več taka, kar mora vsakega mladino ljuba zelo boleti in ga navdajati s skrbjo, kam bomo prišli, če se ne bo vse storilo, da se bo izvlekla naša mladina iz moralne mlakuže, v katero zahaja. Še je čas, da se mladina pripelje na boljše pot, toda poleg cerkve, katera svojo dolžnost v polni meri izvršuje, morajo sodelovati starši, šola in tudi občina; policija, pri kateri je prevzel referat o skrbi za mladino, varstvu deklet in izseljencev g. višji policijski svetovalec Kerševan, dela z vso silo na to, da se odvrne mladina s slabih potov, po katerih zdaj hodi.

Mnogi otroci so prepuščeni sami sebi; očetje delajo, matere gospodinjijo same že tudi v boljših rodbinah, ker ne morejo plačevati služkinj ali jih pa tudi ne dobe, kajti posebno rodbine z otroci dobe sedaj le s težavo služkinje. Zato pa starši niti svojih nedoraslih hčera ne nadzorujejo tako, kakor je to bilo včasih navadno. Šolarice že iz ljudskih šol se izprehajajo same in pridružujejo se jim mladi šolarji. Iz tega se rode hude stvari, hujše kakor to javnost ve. Zelo mladih parčkov vidiš kolikor jih hočeš v starosti 14 do 15 let v tivolskih nasadih, v Mestnem logu, na Golovcu in v drugih samotnih krajih.

V nekaterih takozvanih boljših lokalih katerih lastniki so dobrega slovesa, se trpi, da zahajajo v nje otroci obojega spola v starosti 12 do 14 let in lastniki jih ne zavračajo, dasi prihajajo v lokale brez staršev in se kmalu razdele v parčke. Ali naj policija z vso brutalno silo nastopi? Otroci, katerega spremlja stražnik, pride v slab glas lahko za vedno in to bi ne bilo dobro. Pač naj pa starši z vso strogostjo nadzorujejo svoje otroke in vzgojitelji: profesorji, učitelji in učiteljice naj bi napeli strune in naj bi otroke nadzorovali po sprehajališčih in v javnih lokalih. Prijetno to delo v resnici ni, toda zelo potrebno če hočemo doseči, da se bo rešilo, kar je še mogoče rešiti.

Zelo so pokvarile našo mladino tudi plesne šole, v katerih so se otroci pod nadzorstvom shajali, a po šolah so se godile hude stvari. Tozadevno se je, kakor čujemo, storila ramedura, kar nas le veseli. Toda v Ljubljani imamo tudi drugih veselice veliko preveč. In na nje prihaja tudi še zelo nezrela mladina. Kje dobi mladina denar za nje? Ali si denar zasluži? Zaslužki niso tako visoki, da bi mogel mlajši ženski svet iz svojih sredstev kriti izdatke za nje. Ali jim dajejo denar starši? Saj ga v sedanjih draginji sami nimajo. Nekaj senzacijnih kriminalnih slučajev v zadnjih letih nam je pokazalo, kako so se tatvine razpasle! Ker se tudi otroci zabavajo, krađejo zdaj že celo otroci, kateri so pričeli komaj hoditi v šolo, stari 7 do 8 let, kar v družbah! In žalibog, tajna prostitucija se je v Ljubljani zelo razširila, hujše, kakor se to ve in med tajnimi prostitutkami jih je nad 40% takih, katere pripadajo takozvanim boljšim slojem. V modo so prišli v Ljubljani tudi cvetlični dnevi. Kmalu ne bo več nedelje ko ti ne bodo ponujala mlada dekleta cvetk v kak naroden ali drug namen. Mislite li, da prodajanje in vsiljevanje cvetk dvigne moralo mladih deklic-prodajalk?

Nedovoljene stvari pospešuje tudi slaba razsvetljava v Ljubljani. Shajališče in prenočišče gotovih slojev je v današnjih časih ponoči na stojnicah na Vodnikovem trgu in v šolskem drevoredu, ki bi se morala prav dobro razsvetljati.

Sport je danes zelo moderen. Ne obsojamo ga, toda niti šport se ne sme pretiravati. Od časa do časa se čujejo priložbe, da doseže šola slabe uspehe. Nič čudnega, saj nihče noče študirati. Zgodaj zjutraj hite šolarji in dijaki z doma in zbijajo ves dan žogo, pred poukom in po pouku. Šport šolske mladine se mora organizirati. Mladina naj se mu posveti zmerno pod nadzorstvom vzgojiteljev in pod organiziranim nadzorstvom se mora doseči, da bo mladina tudi študirala.

Javne knjižnice v Ljubljani imajo veliko nemškega šunda in pri posojanju knjig se popolnoma nič ne gleda na to, kaj se mladim fantom in dekletom posojuje. Niti na to se ne gleda, da bi se najmlajši mladini vsaj pornografska dela ne izposojevala. Dobro delo bi javne knjižnice storile, ako bi sploh iz svojih knjižnic odstranile vso nemško pornografsko literaturo!

Zapisali smo to z gorečo željo, naj starši, vzgojitelji in mladino ljubi vse store, da se odvrne od naše ljubljanske mladine zlo, dokler je še čas.

Socialni tečaj na Sv. Joštu.

Ta teden se vrši socialno-verski tečaj za hrvatsko katoliško inteligenco na Sv. Joštu. Če se ne motimo, so se zbrali letos bratje Hrvati v prvič po osvobojenju zopet na Sv. Joštu, kjer se je svojčas v družbi z rajnim dr. Krekom poročilo hrvatsko katoliško prosvetno in politično gibanje, iz katerega se je razvila tudi Hrvatska pučka stranka. V ponedeljek se je razvijal katoliški prosvetni in politični program v najširših potezah; pokazalo se je, da Hrvatje slejkoprej sledijo orientaciji dr. Mahniča. V torek se je vršilo triurno predavanje o religiozni obnovi z zelo temeljito debato; ta problem stoji zdaj sploh v ospredju in je očividni vpliv katoliškega misleca Maksa Schelerja, ruskih krščanskih filozofov in frančiškanih. Danes so se vršila predavanja o mladiški organizaciji in podrobnem političnem organizatoričnem delu. Že v ponedeljek se je obravnavalo tudi socialni problem, o katerem sta govorila dva referenta, v torek pred versko debato pa literarno vprašanje. V obeh vprašanjih so Hrvati načeloma popolnoma na jasnem in se niso sploh nikoli oddaljili od zdrave tradicije Leonove enciklike, Vogelsanga in dr. Kreka; slejkoprej se odločno odklanja vsako količkaj materialistično-razredno stališče in se poudarja krščanska solidarnost vseh stanov človeške družbe. Reklo se je, da evangelij vsebuje v e n o s t n a načela, ne pa kakih socialno-gospodarskih teorij časovnega značaja. Kar se tiče literarnega problema, nas stališče bratov Hrvatov tembolj zadovoljuje, ker so se znali obvarovati napačnega gesla o neomejeni svobodi umetnosti, ki so jo med nami skušali propagirati različni vsled povojne psihoze disorientirani ljudje; naši hrvatski somišljeniki so mnenja, da je tudi umetnostno stremljenje podrejeno religiozno-etičnemu nazoru in ker smo katoliki, je za nas edino merodajen katoliški religiozni nazor. Umetnost imej vrhovni kulturno-etični cilj, naj nam bo kažipot navzgor! Tečaj je dokazal, da se naše gibanje ne da omajati od enodnevnih struj. Tečaj se konča v soboto z duhovnimi vajami.

Kongres jugoslovanskih gledaliških igralcev.

Zborovanje včerajšnjega dne je otvoril ob 9. uri g. Danilo, vodil pa je razpravo zopet g. Cvijanovič, ki je na vprašanje g. Jurčića obširno poročal o penzijskem fondu zagrebških igralcev. Nato se je razpravljalo o predlogu g. Gošića, da naj združenje igralcev vstopi v Savez umnih radnika. Po daljši debati je bil predlog odklonjen. O mariborskem gledališču je poročal g. Nučić, ki je izjavil, da odklanja zanaprej upravo gledališča, ker je vlada nakazala malenkostno podporo 1 milijon 200.000 kron in to za Maribor, kjer se morajo Slovenci še vedno boriti z nemškimi življem. Zadevo bo proučila anketna komisija.

LISTEK.

Srbsko gibanje za cerkveno zedinjenje.

V prvih tednih po ostvaritvi jugoslovanskega državnega edinstva se je mnogo govorilo o cerkvenem zedinjenju, pozneje pa so se s srbske strani čuli mnogi neprijazni glasovi. Videlo se je, da je ta ideja mnogim neljuba.

Letos nas je iznenadil izreden pojav. Srbski verski časopis »Sabornici« je v 7. in 8. št. proglasil, da postane glasilo »pravoslavnega gibanja za zedinjenje krščanskih cerkva«. V uvodnem članku se tako-le pojasnjuje program novega gibanja:

»Naš list bo odslej imel posebno nalogo, ker je na čelu male organizacije, ki pa mora postati močan faktor za zedinjenje vseh krščanskih cerkva. Naš cilj je ostvarjenje vesoljne krščanske cerkve na osnovi neskaljenega Kristusovega nauka. Razcepjenost Kristusove cerkve v vzhodno in zapadno polovico mora prenehati, v korist obeh cerkva. Ljubezen privlači domove, jih spaja, stvarja organizme, sposobne za življenje. Mržnja pa odbija in stvarja propast in smrt. Od zmage teh načel, od zmage ljubezni in mržnje je odvisno bivanje ali ne bivanje. Smisel življenja ni mržnja, prepri in separatizem. Največja sreča za človeštvo je, ako vsi težimo po vesoljnem cilju, katerega nam je pokazal Kristus, a to je vesoljno bratstvo, ena cerkev, ena čreda, en učil-

Nato je pričela zanimiva razprava o sklepanju pogodb in o materielnem stanju igralcev sploh. Na podlagi konkretnih slučajev, ki so jih navajali posamezni člani, se je moglo spoznati, kako intendanti, ki so pred vsem uradniki-eksponenti vladajočih strank, neusmiljeno izrabljajo igralce. Pri sklepanju pogodb se ne ozirajo na zmožnosti igralcev, temveč igrajo pri tem mnogokrat osebne simpatije veliko vlogo. Povdarjalo se je, v kako mizernem stanju živijo člani potujočih gledališč in pa umirovljeni in onemogli igralci. Tako je dobival neki dolgoletni član zagrebškega gledališča, ki je nedavno umrl, 159 k r o n mesečne pokojnine z vsemi dokladi vred! Vse prošnje in intervencije njegove soproge pri vladi niso imele nobenega uspeha. Pri tej priliki se je razvila obširna debata glede favoriziranja tujih umetnikov s strani uprav, ki nameščajo tuje moči, ki niso vedno najboljše, a jih vendar zelo visoko honorirajo. Pred vsem je važno vprašanje ruskih moči, ki grozi o preplavitvi vsa gledališča. Izražene so bile velike zasluge ruskih umetnikov, vendar pa ne gre, da se pri tem zapostavlja domačina in se ti silijo, da si iščejo zasluzka v tujini. Tako so v prošli sezoni dobivali ruski pevci samo za enkratno gostovanje honorar, ki je presegal celo mesečno plačo stalnih moči, ki nastopijo, na mesec po 15 do 20 krat in se morajo učiti ves repertoar. Pri tej priliki je na pripombo g. Drenovca, da na ponovne dopise in brzojave ni dobil od centrale odgovorov, očital predsednik centralnega odbora g. Brana slovenskemu pododboru, da ne vrši svojih dolžnosti, ker ni nabiral prispevkov v toliki meri kot drugi pododbori.

O vseh teh zadevah bodo razpravljale sekcije in bodo danes predložene tozadevne resolucije in sklepi. G. Meglič je nato poročal o zaključkih sekcije za spremembo pravil. Poročilo, v kolikor ga je referent dokončal, je bilo z malimi spremembami sprejeto.

V debato so poleg drugih posegali ga. Juvanov in Šugova, gg. Cvijanovič, Unger, Meglič, Danilo, Brana, Stanojevič, Petrovič, Grünhut, Dević, Drenovec, Pavić, Papić in Pregarc.

Zborovanje je bilo zaključeno ob pol 2. uri in se bo nadaljevalo danes ob 8. uri. Kot prva točka je na dnevnem redu poročilo g. Pregarca o kulturnih razmerah v Sloveniji. Tudi včerajšnje zborovanje je bilo dobro obiskano; udeležilo se ga je do 200 dam in gospodov.

Zagrebški dramski igralci so si izbrali Gogoljevo komedijo »Ženitev«, da se v torek, dne 5. t. m., pokažejo ljubljanskemu občinstvu, in priznati se jim mora, da so nje komiko, slonečo na trdovratnem odporu glavnega ženina, na mnogih smešnih situacijah in na groteskni fizični karakteristiki posameznih oseb, izrabili do zadnje možnosti. Vsem igralcem brez izjeme se je posrečilo ustvariti z masko in igro prave komedijske tipe, medtem ko so tri igralke, Jovanka Jovanovičeva kot nevesta, Tonka Savičeva kot teta in zlasti Milica Mihičičeva kot snubačica svoje vloge tudi notranje poglabile. Predstava ni le pokazala, da ima zagrebška drama znamenite igralske moči, skrbno režijo in zaradi tega skladno skupno igro, ampak tudi dobro lastno tradicijo, ki ji daje individualen izraz. — Gledališče, ki je bilo v ložah zasedeno večinoma po naših gostih iz Zagreba in Ljubljane, je odmevalo ves večer od bučnega smeja; po zadnji sliki je občinstvo priredilo zagrebški drami dolgotrajne prisrčne ovacije. J. N.

telj in en pastir, ki je gospod Jezus Kristus. V tem je smisel življenja, vsa resnica in vse bistvo sveta in Kristusove cerkve. V razdoru ni moči, ni resnice, ni miru, ni sreče.

Zato moramo biti vedno protivniki vsakega razkola, vsakega separatizma in neprijateljstva ter vsakega gibanja, ki bi bilo naperjeno proti edinstvu Kristusove cerkve, a istotako tudi proti vsem težnjam, ki bi ovirale spravo in združenje vzhodne in zapadne polovice krščanstva.

Nasprotno naši težnji, mislijo nekateri, da moramo pretrgati z zapadno cerkvijo. »Epoha« l. 1919 (št. 1933) piše, da je treba pretrgati zveze z Vatikanom. Mi pa ne mislimo tako. Vedeti moramo, da so tudi rimski katoličani, kristjani in naši bratje po Kristus. Ako je brat v čem pogrešil ali zasel, ga ni treba prezirati. Vsi smo bratje po napakah in vrlinah. Zato se moramo vzajemno podpirati. Cerkev imamo zato, da drug drugega podpiramo, da smo vsi v harmoniji, slogi in edinstvu.

Vatikan je predstavnik rimskega katoličanstva. Pretrgati z Vatikanom pomeni pretrgati z rimsko cerkvijo. A do tega ne sme priti. Naši moramo način za zblizanje in popolno spravo za ojačenje krščanstva. Kristjani ne smejo pozabiti, da je na svetu še nad tisoč milijonov poganov... Razdelitev krščanstva, razkol Kristusove cerkve v vzhodno in zapadno polovico se mora smatrati za abnormalen pojav in zlo, ne samo za zapadno, ampak tudi za vzhodno polovico krščanstva. A pomislite, kaka in kolika bi bila to duhovna sila, ako bi se ustva-

Vojska v Orientu.

Kemalisti so zasedli Izmid, ki so ga Grki zapustili potem, ko so mesto temeljito oropali. V Izmid je došel angleški general Franck, ki je izjavil, da bodo zavezniki varovali najstrožjo nevtralnost. Bajje kemalisti ne nameravajo napasti Carigrada, kar bi bilo tudi težko, ker ga štiti zavezniško brodovje. Dosedaj so kemalisti strogo respektirali mejo, ki deli njihovo, oz. grško ozemlje od takozvane nevtralne cone. Grki se baje pripravljajo na novo ofenzivo, kemalisti se pa v Parizu potom Bekir Sami bega pogajajo dalje z zavezniki.

Angora, 6. jul. Turško frontno poročilo od 5. t. m.: V okolici Bagčedžika se vršijo ljuti boji. Na drugih frontah vlada mir.

Carigrad, 6. jul. Kakor se govori, se nahaja grška armada, ki stoji pri Brussii, v razsulu.

London, 6. jul. Listu »Times« prihajajo iz Carigrada jako resna poročila. Zdi se, da bo potrebno, podzvzeti mednarodne ukrepe, da se obvaruje svoboda morskih ožin. V tem slučaju je treba računati, da nastopi angleška mornarica.

Rim, 6. julija. Iz Angore poročajo, da napredujejo Turki napram Sabandji in preganjajo Grke, ki beže proti jugu.

BOLGARI HOČEJO TRAKIJO.

London, 6. jul. (Brezžično). »Times« javljajo iz Sofije, da se opaža v Bolgariji gibanje, ki ima namen pridobiti nazaj Vzhodno Trakijo. Pristaši tega gibanja upajo, izsiliti revizijo neuillyske mirovne pogodbe, ako bi Kemal imel nadaljnje uspehe proti Grkom.

ITALIJA IN MALA ANTANTA PROTI BOLGAROM?

London, 6. julija. Kakor poroča »Daily Mail«, so angleški oficijelni krogi absolutno zoper vsak poskus, pomagati kemalistom v Carigradu. Kakor javlja omenjeni list, da so Italija, Romunija, Českoslovaška in Jugoslavija sklenili dogovor, da nastopijo zoper Bolgarijo, ako bi v Traciji sodelovala s Turki.

NOVA ITALIJANSKA VLADA.

Trst, 6. julija. Novo italijansko vlado je sestavil Bonomi. Prva skrb mu je bila, da si zasigura solidno večino. V to svrhu se je pogajal s tajnikom katoliške ljudske stranke don Sturzo, ki mu je garantiral podporo ljudske stranke. Na tej podlagi je sprejel Bonomi v svoj kabinet tri člane ljudske stranke: Rodino (justica), Mauri (poljedelstvo) in Micheli (javna dela). Girardini (kolonije), Gasparotto (vojna) in Giuffrida (pošta) pripadajo socialistom. Bonomi sam, ki je predsednik vlade in prevzema tudi notranje posle, ter Beneduco (socialno skrbstvo) sta reformna socialisti. Ostali ministri so liberalci. Zunanje ministrstvo prevzame dosedanji poslanik na Dunaju della Toretta. Notranja politika se bo vodila v smeri socialnih reform, kar se tiče zunanje politike se ne da še nič reči.

NAPETOST MED RUSIJO IN RUMUNIJO.

Moskva, 5. jul. (Brezžično) Ljudska komisarija za zunanje posle ruske in ukrajinske ljudske republike sta v brezžični noti, naslovljeni na romunskega zunanje ministra, protestirala proti obstreljevanju kraja Luki na levem bregu Dnjestra in proti temu, da je romunsko vojaštvo podpiralo belgardistično tolpo pri prekoračenju Dnjestra.

mila ena vesoljna Kristusova cerkev, ako bi 500 milijonov kristjanov tvorilo eno združeno maso ali eno duhovno fronto... Kaj bi mogli potem napraviti!

Mi Srbi želimo eno vesoljno edino zvečičavno Kristusovo cerkev in se organiziramo, da se na svetu ostvari taka cerkev z vzajemnim delom in s pomočjo članov vseh krščanskih konfesij, ki žele edinstvo. Kristusove cerkve.

Edinstvo krščanskih cerkva ni fikcija. Ono je dosegljivo na podlagi resnice: en Bog, ena vera, en krst, ter na podlagi načela: »V potrebnem edinstvo, v dvomljivem ali spornem svoboda, v vsem pa ljubezen.« V spornih vprašanjih naj bo vsaka konfesija svobodna, vse pa mora prešinjati ljubezen. Edinstvo, brezpogojno edinstvo — to je zakon kraljestva božjega in kraljestva prirode. Ljudje so v mržnji razdrli edinstvo in harmonijo v božjem kraljestvu, a z ljubeznijo se more zopet obnoviti. Ljubezen vse premore!...

O, največja radost v nebesih in največja sreča na zemlji bi bila, ako bi patriarh in papež skupno molila Boga za odpustanje grehov svojih prednikov, ki so krivi nesloge, potem pa bi se spravila in postala brata.

Zanimivo je, da je list »Sabornici« glasilo organizacije in ne samo klic idealnih poidevcev.

Ta organizacija pa je očividno samo del angleško-amerikanske organizacije za zedinjenje krščanskih cerkva, dasi v srbskem glasilu to ni omenjeno. (Dalje.)

»NAJTEŽJA KRIZA«.

Praga, 6. julija. (Izv.) Poslanec dr. Kra- mač je izjavil glede notranje političnega položaja v Česko-slovaški republiki, da preživlja država eno najtežjih kriz, ker prevladujejo med državnimi interesi strankarske koristi. Kako se bo ta težka in nevarna kriza rešila, je odvisno od ljudstva, ki bo pri volitvah pokazalo, v koliko je politično zrelo.

ČEŠKO-POLJSKI SPORAZUM.

Varšava, 6. julija. (Izv.) Poljski finančni minister je izjavil časnikařem, da bo poljska vlada poskusila skleniti s česko-slovaško republiko trgovsko pogodbo. Dejal je, da trdno upa, da se bo z ozirom na razdelitev gornješlezjskih industrijskih krajev poljska krona v svetovnem prometu gotovo stabilizirala in dosegla vsaj ono višino, ki jo je zavzemala v aprilu.

Politične novice.

+ Revizija ustave. Za revizijo ustave se bodo borile Slov. ljudska stranka, Hrvatska pučka stranka, obe iz socialnoekonomskih, avtonomističnih, demokratičnih in verskih razlogov. Srbska zemljoradniška stranka bo za revizijo, ker tudi njen socialno-ekonomski program s sedanjo ustavo ni izpolnjen. Muslimani bodo tam, kjer bo vlada, oni niso načelni nasprotniki revizije. Med demokrati bo za revizijo par hrvatskih demokratov iz proticentralističnih ozirov. Med radikali bo jih mnogo za revizijo radi nedemokratičnih reakcionarnih določb v ustavi, ki se nanašajo na tisk, na sodstvo, na vojniško sodstvo in na pooblastila, ki jih dobi vlada po sedanji ustavi za naredbe. Tudi komunisti so za revizijo. Najzvestejši hlapci centralizma ostanejo slovenski demokratje, samostojneži in socialisti.

+ Najbolj neznačajna stranka. Iz ravnokar izvršene prve faze ustavne borbe je izšla najbolj umazana stranka slovenskih samostojnežev. Obetala je volilcem avtonomijo Slovenije, a prinesla jim je centralizacijo in razkosano Slovenijo. Priduševala se je, da ni proti veri in cerkvi, a prinesla je neobvezne pouk veronauka v ljudski šoli, odstranitev veronauka iz srednjih šol, policijo za cerkev in omejitve svobodnega občevanja s sv. Očetom. Priselgala je, da bo priborila kmetkemu stanu državno zaščito, zmanjšanje državnih bremen, podporo združništvu, pomoč za melioracije, olajšanje vojaške službe, a vse v vsem tem popustila, se ločila od srbskih zemljoradnikov, ki so ostali svojem programu zvesti do zadnjega trenutka, ter je glasovala za tako protiljudsko ustavo. Slovenski narod ni dobil ničesar, kar so mu samostojneži obetali, le od njih je dobil eden ministrski portfelj, eden dobro plačano podpredsedniško mesto, a eden še čaka na plačilo. Kdor še samostojnežem verjame, odobrava politično izdajstvo narodnih, verskih, gospodarskih in demokratičnih načel. Stranka samostojnežev se bo v naši zgodovini vedno karakterizirala kot stranka največje neznačajnosti!

+ Novo bratstvo. Kakor so samostojneži kmetska avantgarda demokratičnih kapitalistov, tako je firma Anton in Etbin Kristan stavila svojo organizacijo za delavsko avantgardo demokratom na razpolago. Socialdemokratska Zadruga banka bo stala v najožjem interesnem stiku z mariborsko Eskomptno banko. Ti dve banki zajedno bosta uživali največjo naklonjenost beljskega upravitelja nadvojvoda-Fridrikovih posestev. Demokratični in socialdemokratski kapitalizem sta sklenila torej tudi kapitalistično pobratimstvo, koga sta blagoslovila strankarska poglavarja Etbin Kristan in dr. Žerjav. Politično pobratimstvo pa itak že obstoji. Prognoza za bodočo domačo politiko je ta: Koncentričen boj proti klerikalizmu, da se zakrije delovanje medstrankarskega kapitalizma.

+ Kdo bo kraljevi namestnik v Ljubljani? Belgrajska »Epoha« javlja, da so se samostojni kmetje v Belgradu izrekli za Hribarja. — To je umevno, ako pomislimo, da se poteguje za Hribarjevo mesto v Pragi — samostojnež dr. Vošnjak! Izgleda, da belgrajska vlada še ne pozna izjave slovenskih vseuč. profesorjev o dr. Vošnjaku.

+ Demisija vojnega ministra. Kakor trdijo, bo vojni minister general Hadžić demisioniral, nakar bo postal adjutant regenta ali se bo pa vrnil na svoje prejšnje mesto poveljnika armije v Zagrebu. Vojni minister bi postal general Zečević.

+ Državni proračun. Proračun za leto 1920/21 je tiskan in dostavljen narodni skupščini. Izdatki znašajo 2.757.393.481 dinarjev in 4.947.852.250 kron, dohodki pa 1.954.456.469 dinar. in 7.718.805.319 kron.

+ Centralizacija financ. V finančnem ministrstvu se vršijo priprave za koncentracijo vse finančne uprave v državi, da bi se na ta način poenotilo delo finančnih delegacij v pokrajinah.

+ Izmenjava blaga med Rusijo in Poljsko. V Volnijo so dospeli zastopniki poljskih tvrčk, da pritejno izmenjavo blaga med Rusijo in Poljsko.

Dnevne novice.

— **Prihod ujetega g. Klekla v domačo župnijo.** G. Jožef Kkekl, ki je bil 15 mesecev v ogrskih ječah, je prišel dne 21. junija v spremstvu poslanca I. Klekla in župnika A. Kuharja iz Petrovc v svojo župnijo v velikih Dolencih na severni meji naše države, 12 km južno od Monoštra (Sv. Gotharda). »Novine« pišejo, da je bilo do solz ganljivo, ko je bivši ujetnik pozdravil svoj gojlovi 80 let staro bolno, žalostno potrtro mater, ki mu je gospodinjala. Župljani so prihajali od vseh strani, da vidijo svojega duhovnega očeta; s solzami v obeh so mu poljubljali roke.

— **Celje.** V četrtek dne 7. julija bo zvečer ob 8. uri v vrtni dvorani pri Belem volu politično zborovanje za pristaše SLS. Govori g. urednik Krajnc o ustavi.

— **Za naše fante.** Pri vojnem ministru je poslanec Škulj interveniral, da se nameravana amnestija raztegne tudi na one fante-vojake, ki so v prvem in drugem letu Jugoslavije in sploh doslej iz raznih vzrokov nepostavno prekinili preženčno službovanje.

— **Ameriške zapuščine.** Na interpelacijo poslanca Škulja naslovljeno na ministra zunanjih zadev g. Pašiča glede razmerja naših državljanov iz bivše avstro-ogrške in ameriške vlade, se je uredilo, da je vlada Zedinjenih držav ukinila takozvani državni sekvester nad zapuščino bivših avstro-ogrskih podanikov. S tem je zelo olajšana rešitev raznih zapuščin-skih in drugih zadev, ki se vlečejo že cela leta, kar bo v veliko korist Slovincem in še v večjem številu pa Hrvatom.

— **Himen.** Poroči se danes dopoldan v hišni kapeli prisilne delavnice gospodična Lori Lončar iz Trziča z g. komisarjem poverjeničarjem iz Trziča z g. komisarjem poverjeničarjem za socialno skrb Janezom Legatom. Poroča jih g. prošt novomeški dr. jur. in theol. Sebastjan Elbert. Bilo srečno!

— **Predsednik pokrajinske valde za Slovenijo g. dr. Baltič** je včeraj odpotoval v Beograd. Zato odpadejo začasno sprejemi strank.

— **Slovo g. A. Kristana.** Generalni ravnatelj na državnem posestvu v Belju v Baranji g. Anton Kristan v včerajšnjem »Naprju« naznanja, da je s 1. julijem nastopil svoje mesto in se poslavlja od svojih sodrugov v Sloveniji.

— **Povišanje oficirskih plač.** Ministrski svet je sklenil, da se vsem častnikom prizna poleg dosedanjih dodatkov še posebna doklada za velike izdatke za obleko in druge potrebščine, in sicer oženjenim častnikom po 400 dinarjev, neozženim pa po 200 dinarjev na mesec.

— **Odlikovanje.** Z redom sv. Save 3. razreda je odlikovan g. dr. Štefan Ságadin, načelnik v ministru za konstituanto — »za ustav«, kakor pravi »Epoha«.

— **Šola in vojska v službi sokolstva.** Sokolstvo s svojimi frazami ne more najti pota med ljudstvo. Minimalen je dosedaj odstotek kmetskih in delavskih fantov, ki bi bili člani sokolskih društev. Zato si skuša na lažji način pridobiti mase ljudstva. Šolsko mladež in vojaštvo tira z državno pomočjo na sokolska telovadišča, kakor se je to zgodilo v Zagrebu, Mostaru in Splitu in kakor se pripravlja za prihodnji zlet v Ljubljani. Vojaške in šolske oblasti pa že sedaj opozarjamo, da se bomo proti temu načinu sokolske propagande kar najodločneje borili. Zahtevamo, da se vrši šolska in vojaška vzgoja strogo po načelih prave narodne vzgoje brez strankarske liberalne sokolske primese. Sokolstvu pa priporočamo, da se dviga z lastno močjo in da ne izrablja državne ideje v dosego svojega cilja.

— **Kako pridobiva češka narodna cerkev pristaše.** Pred kratkim je prišel k župniku v Litovli mož, ki je izjavil, da vstopi nazaj v katoliško cerkev, če se mu izplača 300 č. sl. kron in dejal, da je toliko vsoto dobil tudi za vstop v narodno cerkev. Mož so seveda poučili, da katoliška cerkev ne kupuje duš. Kdor hoče stopiti v njo, mora to storiti iz notranjega prepričanja, ne pa za denar. To ni edini slučaj te vrste. Te mahinacije in delovanje narodne cerkve v splošnem odpira njenim pristašem oči in se je samo v Litovli povrnilo v zadnjem času 400 oseb v katoliško cerkev.

— **Preganjanje vojnih invalidov po blejskih demokrati.** L. 1906 si je postavil mizarški mojster, domačin Matevž Gogala hišico in delavnico v bližini deželne ceste iz Zagorice proti Gradu, kjer so stale in še danes stoje skoraj samo hiše obrtnikov, le dva poprej obrtniški hiši sta bili prodani in spremenjeni v vile. Mizar M. Gogala je 1. 1909 začel obratovati v manjšem obsegu s stroji. Izbruhnila je svetovna vojna in pogrnala siromaka na ruske poljane, kjer je zgubil nogo ter bil še tekom vojne kot invalid brez noge poslan iz ujetništva nazaj v domovino. Da preskrbi sebe, ženo in šestero nepreskrbljenih otročičev, se je siromaki pohabljenec z vsjo močjo poprijel dela ter tekočega leta tudi oskrbel s težavo nekaj novih strojev v svrhu razširjenja svoje delavnice. Ko so stroji dospeli, je začel takoj z njihovo uporabo ter prosil naknadnega dovoljenja, meneč, da se to — razumljivo — mora dovoliti, ker je obrat že star več let in se je nekoliko zboljšal in razširil. Od sosedov — večinoma obrtnikov — ni bilo pritožb. Prišlo so volitve. M. Gogala se je hudo pregrešil, volil je s SLS in radi tega se je kmalu po končanih volitvah začela gonja. Na čelo te

gnusne gonje sta se postavila vojni dobičkar, večkratni milijonar, ljubljanski trgovec Bohine in pa učitelj Bebler. Prizadevata si, da bi se ustavilo M. Gogali obratovanje s stroji in da bi Gogala postal berač in sicer zato, ker je pristaš SLS. To pa famozni učitelj Bebler ni mogel potrditi. V delavnici g. M. Gogale se je obratovalo od 7. ure zjutraj do 5. ure popoldne s presledkom opoldne, in to vonega dobičkarja Bohinega tako moti, da ne more spati in tudi učitelj se s svojo obiteljo ne more v teh urah dela v sladkih sanjah zabavati in pa vila njegova je grozno izgubila na vrednosti, ker baje ne more dveh sob, ki jih ima za tuje na razpolago, oddati. Vesel naj bode, da je na njega tako prijeten način prišel do vile, o čemer na tem mestu nečemo govoriti. Ni bilo pa dosti tema gospodoma, da se sama pritožita; ne, ampak šla sta okoli sosedov, jih skušala prepričati, kak strašen ropot je v delavnici in kako se moti dnevi in nočni mir (posebno v Bohinčevi vili, kjer se vse noči na glasovir razbija) in preganjanje tuje — skušala sta sosede pregovoriti, bolje rečeno preslepiti, da se tej gonji pridružijo in Beblerju se je posrečilo dobiti dva najbolj oddaljena soseda Beblerjevega kalibra za ta človekoljubni posel, drugje pa ta gospoda nista imela sreče. Nobenega soseda ta obrat ne moti in celo orožništvo, najbližnji sosed, nima povoda se pritoževati. Da bi bil naskok uspešnejši, sta poklicala na pomoč odvornika in 9. t. m. bode komisijonelni ogled in se bode poskusilo ubogemu invalidu zaviti vrat. — Zalostno, pa resnično!

— **Avtomobilna zveza Lesce—Bled.** Generalni komisariat za tujski promet v Sloveniji nam javlja, da se otvori 9. t. m. avtomobilna zveza med Lescami in Bledom. Avtomobili bodo vozili k jutranjim in večernim ljubljanskim vlakom. Voznina za osebo 20 K.

— **Avtomobilna zveza Maribor—Slatina Radinci—Spodnja Lendava.** Generalni komisariat za tujski promet v Sloveniji objavlja, da se otvori dne 9. julija avtomobilna zveza Maribor—St. Lenard—Radgona—Slatina Radinci—Murska Sobota—Beltinci—Spodnja Lendava. Odhod iz Spodnje Lendave ob 5. uri, prihod v Maribor ob 9.30, odhod iz Maribora ob 14. uri, prihod v Spodnjo Lendavo ob 18.50.

— **Vozna pošta iz Kranja na Jezerko.** Tourist-Office nam javlja, da vozi iz Kranja na Jezerko dvosedeljni poštni voz, ki odhaja iz Kranja ob 8. uri 45 minut in se vrača v Kranj ob 18. uri 30 minut. — V drugi polovici tega meseca se otvori med Kranjem in Jezerskim tudi avtomobilni promet.

— **Protovoljno gasilno društvo Črnuče** priredi v nedeljo dne 10. julija veliko vrtno veselico pri g. Ivanu Rebolju, po domače pri Gameljčanu. Spored: Godba, šaljava pošta, srečolov in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor. (k)

— **Uboj v Veratah.** Dne 3. julija 1921 je v Veratah št. 56, okraj Kozje, Ferdinand Snaj sunil z bajonetom v glavo 31 letnega kočarja Petra Kolenc. Smrtnonevarno ranjenega Kolenca so že 3. julija prepeljali v ljubljansko bolnišnico, v kateri je dne 5. julija ob 12. uri 30 minut umrl.

Ljubljanske novice.

lj Vodstvo SLS za Ljubljano je imelo v terek sejo, na kateri je med drugim referiral narodni poslanec za mesto Ljubljano g. dr. A. Gosar. Navedel je vzroke, ki so privedli Jugoslovanski klub do tega, da je odšel pred sprejetjem ustave iz konstituante in podal poročilo o sedanjem političnem položaju. Vodstvo je soglasno izreklo ljubljanskemu poslancu kakor tudi celokupnemu Jugoslovanskemu klubu zaupanje in zahvalo za njegovo delo v ustavotvorni skupščini. Razpravljalo se je tudi o vprašanju ljubljanskega župana in obč. sveta. Sklenil se je soglasno protest proti krivičnim in zahrbtnim nakanam demokratov, ki hočejo na vsak način preprečiti potrditev zakonitim potom izvoljenega ljubljanskega župana in nastavitvi demokratskega komisarja. Proti temu kakor tudi proti vsakemu drugemu absolutističnemu poizkusu omejevanja in kratic pravice večine ljubljanskih občanov se bo SLS vedno borila.

lj Stolna Elizabetna konferenca ima danes zvečer ob pol 7. sejo.

lj Boj za Kazino. Demokratje se niso zastoj trudili z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi, da dobe kazinsko poslopje v svojo oblast. V kratkem bo namreč izšla nova stanovanjska naredba, ki vsebuje določbo, da hišni lastnik državnim uradom lahko navije najemnino po mili volji. V kazini je nastanjena komanda dravske divizije, ki bo morala glasom te določbe plačevati društvu »Kazina« ogromne vsote, s katerimi bo društvena večina lahko svobodno razpolagala in jih uporabljala za subvencije raznih demokratiških ustanov itd. Vojni minister je menda že nekaj podobnega slutil in zato zahteval odobritev svojega proračuna v znesku 10 milijard. Dokler bo na vrhu demokratska vlada, ne bo Ljubljana doživela lastne zgradbe za dravsko komando.

lj Kdo je kupil hotel »Triglav«? — Včerajšnji »Narod« objavlja dopis, podpisan od »akademikov«, v katerem pravijo z ozirom na našo tozadevno notico glede nakupa hotela »Triglav«, da jim je »popolnoma nerazumljivo, da gleda »Slovenec« vse stvari, tudi zadevo akademskega doma, s samo strankarske strani,« ker smo mi javili, da je kupil poslopje g. Praprotnik. Da odpove-mo netočnemu poslovanju uredniškega in poročevalskega osovja pod Narodovim dopisom podpisanih »akademikov«, ugotavljamo, da je hotel »Triglav« res kupil od g. Zorčiča g. Praprotnik — ali za sebe, ali za »Akademiški dom«, o tem v naši notici ni govora. Kupnina znaša okroglo 8 milijonov kron. Kdo bo založil te milijone? Če jih bo založila država oziroma društvo »Akademiški dom«, potem moramo že reči, da bi se bil dal napraviti za ta denar dom, kjer bi našlo stanovanje nekaj več kakor 100 ali 120 dijakov. Vsled tega smatramo to kupnino za previsoko. To velja tudi za slučaj,

če bodo morali dijaki za stanovanja le nekaj plačevati in bi država oziroma društvo krilo le en del obrestovanja ali pa glavnice. (O tem, da bi dijaki sami krili obrestovanje te vsote, seveda ni niti govora, ker je to izključeno). — Kar se pa tiče predbacivanja »strankarstva«, ugotavljamo, da ni niti g. Praprotnik, niti Jadranska banka do danes še politična stranka in bo menda že še dovoljeno, izpregovoriti ali pa zapisati tudi ta nedotakljiva imena, posebno če smo konstatirali, da je g. Praprotnik zelo sposoben mož, ki utegne Jadranski banki delati občutno konkurenco in jo bo tudi delal, če ne v poslopu hotela »Triglav«, pa kje drugod, ker bo po 1. avgustu t. l. dovolj poslovnih prostorov na razpolago. Počakajmo nekoliko, da vidimo, kdo ima prav.

lj Vajenca za čevljarstvo obrt priporočila uredništvo »Slovenca«. Gre tudi na deželo. Pojasnila daje uredništvo.

lj Vojški koncert na vrtu hotela »Union« v Ljubljani se vrši dne 7. t. m. od pol 8. do pol 11. ure zvečer.

lj Deržič aretirani! Po Ljubljani se je te dni govorilo da je bil aretirani g. Deržič. To govorico je povzročila okolnost, da je bil aretirani neki Keršič Ivan.

lj Našla se je damska bluza. Več se poizve v našem upravnishvu.

lj Našla se je zlata verižica z obeskom, ki ima rdeč kamen. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v Studentovski ulici št. 11, II. nadst.

lj Čevljarstva zadruga za Ljubljano in okolice vabi gg. člane na sestanek, kateri se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. točno ob 9. uri v restavraciji Narodnega doma. Vsled važne zadeve se prosi, da se vsi člani gotovo udeležijo! (k)

lj Hud pes. Pes nadporočnika g. Dimitrijeviča je ugriznil dijaka I. pedag. tečaja Josipa Jankoviča do krvi v levo nogo in mu raztrgal hlače.

lj Zaradi nepredvidne vojnje po mestu se bo moral zagovarjati pred sodiščem g. Josip Turk.

lj Mavšljanec z nožem. Na Selu so ponoči v stanovanju Albina Z. mavšljali. Ob 2. uri zjutraj so se pa pričeli pripraviti, ker je Ivan Cunder pograbil 400 kronski bankovec, kar je Lovrenca Lavriča tako razjezilo, da je potegnil iz žepa nož in je zabodel z njim Cunder v levo roko s tako silo, da mu je je predrl. Lavrič je nato stanovanje zapustil in pričel metati kamne skozi okno.

lj Veja je vrgla z voza 50 letno Antonijo J., ko je voz naložen s senom vozil po Trnovskem pristanu.

Prosveta.

pr Dr. F. Grivec, Pravoslavje. Ljubljana 1918. — O tej knjigi je P. Teofil Spačil S. J., profesor na vzhodnem zavodu v Rimu, napisal v znanstveni reviji »Bessarione« (Rim 1920, str. 243—4) daljšo oceno, iz katere povzamemo sledeče: »Avtor, profesor bogoslovja na univerzi v Ljubljani na Kranjskem (Jugoslavija), hoče v knjigi podati svojim katoliškim čitateljem kratko, pa jasno sliko o stanju takozvanih ortodoksnih cerkva, t. j. vzhodnih cerkva, ki so se ločile od Rima. Knjiga ni velika, pa obsega mnogo zelo zanimivih misli, deloma tudi novih, zlasti za onega, ki se ne peča posebej z vprašanjem o ločenih cerkvah in o uniji. Velik pomen ima taka knjiga ravno sedaj za Jugoslavijo, kjer morajo katoličani biti pripravljani, da branijo pravice svoje lastne cerkve, na drugi strani pa morejo in so celo dolžni delati na to, da ločeni bratje bolje spoznajo pravo cerkev ter se otresejo svojih predsodkov. Jezik in slog je jasen in preprost, da lahko vsak laik knjigo s pridom čita; pa tudi za teologe bo knjiga zelo koristna in poučna. Pisatelju želimo, da bi njegovo delo za združenje spremljal obilni božji blagoslov.« — Knjige je še nekaj v zalogi. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni. Cena izvozu je 4 K.

pr Uprava Narodnega gledališča je angazirala odličnega slovenskega umetnika gospoda Julija Betetta, lirskega basista dunajske državne opere, pevca svetovnega slovesa. — Razen tega je že nastavljen junški tenor gospod Marcel Sovilski, ki je z velikim uspehom gostoval koncem sezone v »Toski«. — Zasiguran je tudi vstop znanega višjega režiserja gospoda Vladimira Marea v naš operni ansambel.

Orlovski vestnik.

Okrožna prireditev ljubljanskega Orla v Šiški dne 10. julija. Priprave so že skoro dovršene. Zelena Šiška čaka na množico ljubljancov in okoličanov tudi iz Gorenjske in Dolenske v tolikem številu, kakor še doslej niso bili zbrani v tem lepem kraju. Za goste je vse pripravljeno v najlepšem redu. Vstopnice naj se nosijo vidno. — Vozni red iz Jesenice, Kamnika, Vrhnike in Dolenske je jako primeren, ker se vrši telovadba ob 8. uri. Isto tudi odhod. Izkaznice za polovično vožnjo bomo morali dati žigosati v Šiški pred izmed veselic. Okrožja in odseki kakor krožki — Bog živi! — T. č. predsednik.

Bratje in sestre v nedeljo 10. julija vsi v Šiško. Ob 3. uri javna telovadba, vrsta tekmovalcev, ki bo letos nastopila v Strassburgu. K zabavi so pripravljena jedila in potrebna pijača.

Javna telovadba šentviškega okrožja v Preski na praznik sv. Petra in Pavla je zelo lepo uspeša. Grajati moramo le, da število krojev ni odgovarjalo pričakovanju. Če izvzamemo Orlice in naraščaj, ki sta bila polnoštevilno zbrana, smo pogrešali mnogo članov iz okrožja. — Telovadba sama je popolnoma uspeša in je naše okrožje lahko ponosno na take telovade. Vsa prireditev je bila zelo okusno pripravljena in je potekla po zaslugi gostoljubnih domačinov in splošno zadovoljnost. — Zvečer je priredila salezijanska godba, na čelu z vrtnim županom Al. Zirovnikom in ljudstva, obhod po Medvedah, ki je izvalil pri nasprotnikih nekaj jeze, pri naših pa viharno navdušenje. Šentviško okrožje je na to prireditev ponosno, ker je z njo pridobilo orlovski stvari novih prijateljev. — Bog živi!

Najnovejša poročila.

PRAZNOVANJE SV. CIRILA IN METODA NA GORIškEM.

Gorica, 6. julija. (Izv.) Proclavo Cirila Metodovega dne so bili Italijani prepovedali našim bratom na Goriškem. Kljub temu so ga praznovali tiho. Tega jim ni mogel nihče zabraniti. Tudi kresov ne. — Na Kalvariji, tik pred Gorico je gorel mogočen kres in oznanjal, kdo biva v Brdih do fur-lanske ravnine. Tudi drugod so goreli kresovi.

SLOVENSKA POROTA V GORICI UKINJENA.

Gorica, 6. jul. (Izv.) V Gorici je samo 9 porotnikov Slovincov, da ni mogoče sestaviti slovenske porotne liste. Tako se godi, da se naš obtoženec ne more zagovarjati v slovenščini! naravnost, ampak le potom tolmača. Ko je odvetnik dr. Tonkli začel govoriti slovenski, je nastal cel škandal. Moral je ponoviti govor tudi v italijanski.

Dijaški vestnik.

Idealna mladina. Srednješolska mladina ima svoje združenje »Ferialni Savez«. Pod tem naslovom je izdala pravkar svoj koledar za leto 1921, ki pa meče na nekatere »voditelje« čudno luč. — Tako vleče n. pr. Anže Novak, ki je komaj zlezal iz šolskih klopi 1500 dinarjev mesečne plače kot poverjenik »Ferialnega Saveza«. Razen tega je bil imenovan na proučno omenjenega »Saveza« 16. februarja t. l. od Njeg. Kralj. Vis. prestolonaslednika za pisarja I. klase v ministru prosvete. Tako vleče Anže Novak tako plačo kot noben uradnik v Sloveniji. Zdej vemo, zakaj je odpiral v Ljubljani v demokratski službi tako na široko usta. Razen tega plačuje »Savez« še dva funkcijonarja: enega mesečno s 500, drugega s 300 dinarji. Svoje dni so opravljali dijaki poše svojih društev zastoj in navdušenja za stvar. Morda izpremenit prihodnji kongres dijaštva! Ko bi se zdele komu omenjene vsote neverjetne, naj odpre koledar »Saveza« in čita!

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 6. julija. Devize: Dunaj 20.80—20.90, Berlin 204.75—205, Budimpešta 0—57, Bukarešta 0—235, Italija (izplačilo) 740—745, Italija (ček) 737—740, London (izplačilo) 0—564, London (ček) 558.50—560, Newyork (kabel) 150—0, Newyork (ček) 148.75—149.50, Pariz 1210—1214, Praga 204—204.25, Sofija 0—151, Švica 2530—2545. Valute: Dolarji 146.50—147, avstrijske krome 20.30—20.50, rublji 30—0, češkoslovaške krome 205—207, francoski franki 1200—1210, napoleonidri 492—494, nemške marke 212—214, rumunski leji 225—228, souvereigni 600—0, italijanske lire 732—737.

Curih, 6. julija. (Izv.) Deviza Zagreb je padla na tukajšnji borzi na 3.80 centimov. Varšava se je dvignila od 0.80 na 0.87, Dunaj je padel od 1.—centima na 0.97. Berlin notira 795, Praga 790.

Dunaj, 6. julija. (Izv.) Deviza Zagreb notira danes tu 4.80, Berlin 986, Praga 975, Italija 36.25, Varšava 44.

g Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja svoje člane na vzorčni semen, ki se vrši od 13. do 24. avgusta t. l. v Ljubljani in bo za razvoj cele naše trgovine izrednega pomena. Pozivljajo se torej vse vletvrdke iz Ljubljane, osobito pa one, ki se bavijo s kakšnim posebnim komercnim predmetom, da se udeleže v polnem številu vzorčnega sejma. Gremij trgovcev prosi vse one svoje člane, ki se nameravajo udeležiti sejma, da mu to javijo potom dopisnice vsaj do 12. julija.

g Promet v bratislavskem pristanišču v mesecu maju t. l. V tem mesecu (maju) se je preložilo v bratislavskem pristanišču poleg 6.178 ton premoga, določene za parnike, tudi 11.362 ton drugega blaga, od katerega je prišlo na izvoz 8588, na dovoz pa 2774 ton. Glede izvoza je omeniti v prvi vrsti Avstrijo, Ogrsko in Balkan. Poleg premoga, namenjenega za lastno potrebo, se je tital promet hrastovega lesa, železa, železnih in tekstilnih izdelkov, kož in usnja, sira, moke, smole, konopljinje semena itd. Uvozila se je pa: koruza, moka, kava, kože itd. Do konca meseca maja pa je bilo v bratislavskem pristanišču preloženega blaga 275.500 ton, od katerih je prišlo na izvoz 145.400 ton, na uvoz pa 130.000 ton. Glavni delež pristaniškega prometa ima češkoslovaška republika, namreč 45 odstotkov, ostali promet pa se tiče treh tujih držav. Interesiranje se opozarjajo, da ima češkoslovaški donavski parobrodni urad v Bratislavi del pristanišča na razpolago ter daje radevolje tozadevne informacije.

g Francoska banka. Francoska državna banka je doznala svojo dividendo na 135 frankov.

g Zitni trg. Iz Vukovara poročajo: Pšenica notira 1050 K, rž 900 K, koruza 430 K, ječmen 500 K, oves 500 K, fižol 400 K, grah 600 K, bob 520 kron.

g Reklame na ljubljanskem velesemmju. Na mnogobrojna vprašanja odgovarjamo tem potom, da se udeležijo reklame na Ljubljanskem velikem semnju in sicer na plakatnih deskah, slikanih reklamah na ograji in inseriranju v katalogu razstavljalcev tudi ona stranka, ki se ni prijavila kot razstavljalce. Vsi tozadevni načrti so na vpogled v anončni pisarni Aloma Company, družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3, I. nadst., katera podaja vse informacije in sestavlja reklamne proračune.

g Ogrožena produkcija sladkorja na Češkem. Sladkorno industrijo na Moravskem je zadela hud udarec. V bližini Krenširja so se na nasadih sladkorne pese pojavile ogromne množice gosonic, ki so uničile vse pridelke na površini več kilometrov. Vsa prizadevanja ljudstva, da bi omejili uničevanje po gosonicah, je ostalo brezuspešno. Oblasti so podvele obširne mere proti tej strašni nadlogi in je poklicano tudi vojaštvo. Škoda znaša že dosedaj 15 milijonov č. s. K. Ljudstvo, katerega glavni zaslužek je pridelovanje sladkorne pese, je obupano.

Poštni ček. rač. št. 11.323.
Telefon štev. 54.

Marijin trg štev. 8.

r. z. z. o. z. v LJUBLJANI.

Sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi — Hranilne vloge z odpovednim rokom se obrestujejo po dogovoru.

Denarni promet v lanskem letu: 128,000.000 kron.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Jugoslovanski kreditni zavod

Brzoj. naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.
Wolfova ulica št. 1.

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

čistih brez odbitka. Izvenljubljski viagatelji dobe pošne položnice. Izdaja čeke, nakaznice in kreditivne na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Jamstvena glavica 2 in pol milijona kron.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Abiturijent išče čez poletne mesece poduka k mlajšim gimnazijem oziroma tudi pisarniško delo. Ponudbe pod »Marijin« na upravo lista Slovenca.

Več pleskarskih pomočnikov za pleskanje železniških mostov proti dobri plači sprejme tvrška Josip Jug, Rimska cesta 16. Ljubljana.

Sprejme se **hlapec h konjem** (samec) zanesljivo Anton Rojina, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8.

Ugodno se proda: 1 vel. sal. kredenca, 1 miza s 4 stoli, z usnjem prevlečeni (Halbfotel) 6 plišastih foteljev in kanape. Oglada se lahko vsak dan od 11—2 ure pop. Naslov se izve v upravnistvu pod štev. 2385.

Za tako **slanovanje s hrano** za stalno za dva nedoletna dečka, najraje v sredini mesta. — Prijazne ponudbe se prosijo na upravo Slovenca pod šifro „Tako“.

Proda se dobro idoča **restavracija in mesarija** z vsjo opravo. Poizve se upravn. pod št. 2398.

Odvetnik
dr. JURO JAN

preje v Trstu in na Koroškem je preselil svojo pisarno v

MARIBOR
(nasproti sodišču).

VRTNAR

vešč v vseh strokah vrtnarstva išče stalne službe na graščini ali vili ali na večjem posestvu. Sporočila naj se pošljejo na upravnistvo »Slovenca« pod štev. 2389.

VALVASOR
izborna ohranjen, se proda. — Naslov v upravnistvu pod štev. 2378.

Parna opekarna na Viču

R. SMIELOWSKI
slavbenik - LJUBLJANA
Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro zgnana opeka prvovrstne kakovosti po najnižjih cenah.

Dvokolesa, šivalni stroji
otroški vozički novi in malo rabljeni, v veliki množini ceno naprodaj. F. Bajtel, Ljubljana, Stari trg 28.

Pleskarski pomočniki
se sprejmejo v trajno delo pri tvrdki BRATA EBERL.

Za **prevode iz nemškega, francoskega ev. angleškega se iščejo**

prevajalci tehniki
Trajen posel. Ponudbe pod »Tehniške zadeve 2391.« na upravnistvo lista.

Opekarna v Račju

prodaja najceneje **zarezo in drugo strešno opeko, zidak, cevi za drenaže** najboljše vrste.

Sprejme se takoj izurjena **KONTORISTINJA**

zmožna knjigovodstva in strojepisja. — Pismene ponudbe z navedbo plače na Kolinsko tovarno v Ljubljani.

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šalenburgova ul. 4.
PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg. **KOČEVJE** štev. 39.

Enonadstropna hiša

v bližini Ljubljane obstoječa iz 3 stanovanj in vrta se proda. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2397.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetloilika ovratnike, za-pestnice in srajce.

Medić, Rakovec & Zankl, prej **A. ZANKL sinovi.**

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladništvo: Novisad. Brzojav.: Meraki Ljubljana. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnat, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno oije, karboline, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode. »MERAKL« Emajlni lak. »MERAKL« Brunolino.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

„ORIENT“

družba z o. z. preje Brata Eberl in Jančar & Co Ljubljana, Miklošičeva c. 4. nasproti hotela »Union«.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Zahvala

vsem onim, kateri so mojemu preljubljenemu sinu

Oton Krainer

izkazali svojo zadnjo čast, posebno pa stavbni tvrdki Viljem Treo, arhit. Wayner v Trziču in vsem Tržičanom.

Ljubljana, 6. julija 1921.

Viljem Krainer.

OSNOVA

za utemeljenje Industrije drva i papira d. d. u Zagrebu.

Potpisani utemeljujemo dioničko društvo pod nazivom **Industrija drva i papira d. d.**

Sjedišta društva je Zagreb.

Društvo se osniva na neodredjeno vrijeme, a baviti će se šumskim poslovi, proizvodnjom, kupovanjem i prodavanjem drva i drvenih proizvoda, te papira i produkata potrebitih za proizvodnju papira.

Temeljna glavica društva ustanovljuje se sa

K 100,000.000.— (sto milijuna kruna)

a dijeli se na 250.000. — komada dionica po K 400. — nominale, koje glase na donosioca.

Predhodno se izdaje 162.500 komada dionica po K 400. — nominale tako, te će uplaćena glavica društva iznositi.

K 65,000.000.— (šezdeset i pet milijuna kruna)

Dionice izlažu se javnoj supskripciji uz tečaj od K 400. — (četeristo kruna) po komadu, te uz naplatu od K 20. — (dvadeset kruna) po komadu u ime troškova utemeljenja.

Supskripcija počinje danom 6. srpnja 1921., a svršava danom 25. srpnja 1921.

Uplate imadu se vršiti na sljedeći način:

prigodom potpisa	40 %
do konca avgusta 1921.	30 %
do konca septembra 1921.	30 %

sve u gotovom. Uplate supskribenata, koji ne održe gornje rokove, propadaju u korist pričuvne zaklade društva.

Supskripcija i uplata imade se obaviti kod **Centralne Banke d. d. v Zagrebu** te kod njenih podružnica i ispostava.

Supskribentima pripada pravo 5 % kamata računajući od poslednjeg roka pojedine uplate pa do 31. decembra 1921., dok im pravo na dividende pripada počam od 1. januara 1922. kao dana, kojim počinje prva poslovna godina društva.

Utemeljitelji pridržaju si pravo repartacije supskribiranih dionica koja će se baviti najkasnije mjesec dana nakon dovršene supskripcije, te supskribenti nemaju u slučaju neudovoljenja dionica pravo na nikakovu drugu naknadu, osim uplaćenog iznosa.

Taj će im biti povraćen 14 dana nakon obavljene repartacije na mjestu preduzete supskripcije.

Konstituirajuća glavna skupština biti će po utemeljiteljima sazvana i održati će se prema ustanovama §§ 154 i 155 trg. zakona.

Utemeljitelji nose odgovornost po §-u 152 trg. zakona.

U Zagrebu, 1. srpnja 1921.

Bogdan Barbot, glavni ravnatelj Centralne Banke, d. d. Zagreb.

Centralna Banka d. d. Zagreb.

Laza Dundjerski, industrijalac i veleposjednik, Novi Sad. St. Kugli, knjižara, tiskara i papirnica, Zagreb.

Rudolf Weingang, industrijalac, Bautzen u Saskoj.

Ljevaonica željeza i tvornica željeza, Bautzen u Saskoj.

Našičko dioničko društvo za industriju i trgovinu drva, Našice.

Franjo barun Ottenfels, vlastelin, Bežanec.

Amon barun Rukavina, vlastelin, Zagreb.